

BEZPEČNOST PRÁCE

Informace-dotazy-stanoviska převzaty z BOZP info.cz (redakčně upraveno).

Pozitivní test na alkohol a platnost výpovědi.

Otázka: Zaměstnanec byl přistižen na pracovišti opilý. Oprávněný pracovník u něho provedl test na alkohol, který byl pozitivní. Nebyl ale sepsán zápis o zjištěné skutečnosti. Byla sepsána výpověď s dvouměsíční výpovědní lhůtou. Bude výpověď platná, pokud se dotýčný zaměstnanec obrátí na soud?

Odpověď: Žádný právní předpis neukládá, že zaměstnavatel musí o každém „porušení pracovní kázně“ jednotlivých zaměstnanců sepisovat záznam. Záznam se sepisuje zejména v případě projednání náhrady škody apod. Zákoník práce ukládá pouze, aby v případě **méně** závažného porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci zaměstnavatel dal zaměstnanci upozornění na možnost výpovědi. Toto ale není méně závažné porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci, toto je přímo **závažné** porušení. Vždyť ustanovení § 106 odst. 4 písmeno e) Zákoníku práce jasně stanoví „zaměstnanec je povinen nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovišti zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele.“. To je jasná povinnost stanovená zákonem zaměstnanci. V takovém případě by zaměstnanec s žalobou na neplatnost výpovědi pravděpodobně neuspěl. Pokud zaměstnavatel prokáže, že má písemně určeného vedoucího zaměstnance, který je oprávněn vyzvat zaměstnance, aby se podrobil zkoušce na alkohol a že to také onen pověřený provedl a požití alkoholu bylo zjištěno, pak ve Vámi uvedeném postupu je vše v pořádku. Jsou známy případy, kdy byla zaměstnanci za stejný skutek dána výpověď – okamžité zrušení pracovního poměru.

Musí mít řidič vysokozdvížného vozíku řidičské oprávnění?

Otázka: Musí mít řidič – obsluha vysokozdvížného vozíku řidičské oprávnění pro motorová vozidla skupiny minimálně B nebo C a to v souvislosti s odebráním řidičského průkazu obsluze za dopravní nehodu Policií ČR. Zastáváme názor, že pokud nebude jezdit po veřejných a vnitropodnikových komunikacích, tj. bude vykonávat práci jen v prostoru skladu, tak řidičské oprávnění mít nemusí. Pokud s vysokozdvížným vozíkem vyjede mimo sklad a bude se pohybovat po veřejných nebo vnitropodnikových komunikacích, tak by měl mít odpovídající řidičské oprávnění. Je tento názor správný?

Odpověď: Dosud nebyl vydán právní předpis, který by stanovil kvalifikační předpoklady pro řízení a obsluhu vysokozdvížných vozíků. Proto se vychází z obecné povinnosti ustanovení § 103 odst. 1 písm. f) Zákoníku práce, kde jsou zaměstnavatelé povinni zajistit zaměstnancům dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci podle potřeb vykonávané práce, zejména formou seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními před působením rizik týkajících se jejich práce. Při určování kvalifikačních požadavků je zaměstnavatel povinen vycházet také z místního provozního bezpečnostního předpisu, vydaného zaměstnavatelem podle ustanovení § 3 nařízení vlády č. 168/2002 Sb., a z průvodní dokumentace, tj. návodu k používání dodané s vozíkem. V současnosti zastáváme stanovisko, které koresponduje s Vaším názorem, pokud se obsluha vysokozdvížného vozíku pohybuje v uzavřeném areálu, to znamená ne na veřejných komunikacích, není striktně nutné vyžadovat po řidiči příslušné řidičské oprávnění.

.....

Dotaz: Vysokozdvížný vozík se pohybuje na vnitropodnikových komunikacích (podle zákona č. 13/1997 Sb., na účelových). Musí mít řidič vysokozdvížného vozíku na těchto komunikacích, které jsou přístupné např. všem dodavatelským firmám zásobujících podnik, řidičský průkaz? V případě, že ano, jaké skupiny? Je skupina nebo podskupina vázána na celkovou hmotnost vozíku? Jak v souvislosti s hmotností vysokozdvížného vozíku posuzovat řidičské oprávnění skupiny T? Podléhají vysokozdvížné vozíky provozované výše uvedeným způsobem registraci jako motorová vozidla (podle zákona č. 56/2001 Sb.)?

Odpověď: Úvodem je potřebné si uvědomit, že pouze účelové komunikace – takto ale i kolaudované, jsou ve smyslu zákona č. 13/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů považovány za pozemní komunikace. Pokud se jakýkoliv motorový vozík – nejen vysokozdvížný, pohybuje po účelových komunikacích, musí jeho řidič splňovat:

1. kvalifikační předpoklady vyplývající z právních předpisů – ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů musí být držitelem řidičského oprávnění podle § 81 citovaného zákona. Motorové vozíky, které nejsou konstruovány a určeny k provozu na pozemních komunikacích, jsou podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů považovány za zvláštní vozidla, a to pracovní stroje samojízdné podle § 3 odst. 3 písm. b) uvedeného zákona kategorie Ss. Ještě lze uvést, že za zvláštní vozidlo se považuje takové vozidlo, které bylo vyrobeno k jiným účelům než k provozu na pozemních komunikacích, ale při splnění podmínek stanovených uvedeným zákonem lze k provozu na pozemních komunikacích připustit.

K řízení těchto zvláštních vozidel na účelových komunikacích se podle již uvedeného § 81 zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů požaduje:

- a) řidičské oprávnění skupiny B – pro motorové vozíky, jejichž maximální přípustná hmotnost nepřevyšuje 3500 kg,
- b) řidičské oprávnění skupiny C – pro motorové vozíky, jejichž maximální přípustná hmotnost převyšuje 3500 kg,
- c) řidičské oprávnění skupiny T – pro motorové vozíky specifikované jako pracovní stroje samojízdné.

Příslušné řidičské oprávnění představuje ale **podmínku nutnou** pro řízení a ovládání motorového vozíku ne účelové komunikaci, **nikoliv však podmínku dostačující**.

2. kvalifikační požadavky zaměstnavatele – v současné době je každý zaměstnavatel provozující motorové vozíky ve vazbě na zákoník práce povinen stanovit rozsah kvalifikace – rozsah potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností, pro obsluhu jednotlivých vozíků a případně i jejich přídatných zařízení a to na všech příslušných stanovištích.

Současně je podle stejného bezpečnostního předpisu povinen zajistit řidičům motorových vozíků získání této kvalifikace. **Takováto kvalifikace pak pro řízení a ovládání motorového vozíku na účelové komunikaci představuje podmínku dostačující.**

K otázce schvalování a registrace motorových vozíků jako zvláštních vozidel, kde dlouhodobě dochází k celé řadě nejasností, lze uvést následující:

Povinné registraci v současné době podléhají motorové vozíky jako zvláštní vozidla uvedená v zákoně č. 56/2001 Sb. jako pracovní stroje kategorie S a to od doby účinnosti uvedeného zákona, tj. od 1.7.2001. Způsob postupu u motorových vozíků uvedených do provozu před účinností citovaného zákona nebyl ale přímo upraven, což zejména způsobovalo celou řadu nejasností. V rámci přechodných ustanovení bylo pouze v § 89 odst. 10 stanoveno, že vozidla, na které se nevztahovala povinnost registrace podle právních předpisů do doby účinnosti výše citovaného zákona, musí být zaregistrována v registru silničních vozidel ve lhůtě jednoho roku od nabytí jeho účinnosti.

Teprve zákonem č. 193/2003 Sb., kterým byl pozměněn zákon č. 56/2001 Sb., byla odstraněna nejasnost, kdy § 89 odst. 10 byl doplněn zejména větou: „Pokud takovým vozidlem je pracovní stroj samojízdný (patříci do kategorie S podle přílohy tohoto zákona), registruje se jen na žádost vlastníka“. Ještě je třeba uvést, že registrovat je možné pouze schválený vozík, ke kterému existuje doklad o schválení.

(Na uvedený druhý dotaz odpověděl Ant. Dušátko 21.3.2011)

Prověrky BOZP na domácím pracovišti.

Dotaz: Mám zaměstnance, který má pracoviště shodné s adresou bydliště a převážně pracuje v terénu. Týkají se i jeho bezpečnostní prověrky podle paragrafu 108 odst. 5 zákoníku práce?

Odpověď: Pokud má Váš zaměstnanec jako pracoviště v pracovní smlouvě uvedeno bydliště, jedná se o práci na jiném dohodnutém místě než na pracovišti zaměstnavatele. Tato forma výkonu závislé práce má svá specifika, a to i z hlediska odpovědnosti zaměstnavatele za BOZP.

Odpověď na Váš dotaz naleznete přímo ve znění ustanovení paragrafu 108 odst. 5, kde je uvedeno, že prověrky BOZP je zaměstnavatel povinen organizovat na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele. Pokud zaměstnanec pracuje doma, nejedná se o pracoviště zaměstnavatele a prověrka BOZP se tohoto „pracoviště“ tedy netýká.